

vielä kerran enemmistö ihmisistä ajattelee heidän tavallaan.

Eikö juuri sen vapauden puolesta, josta me niin paljon kerskamme, meidän esisämme ankaraasti taistelleet vähän enemmän kuin sata vuotta sitten. Totuudessa on se vika, että se ei tule yleisesti hyväksytyksi ennenkuin vasta sitten kun se on jo tullut melkein tarpeettomaksi.

Tässä on minun isäni esimerkiksi. Nyt sen jälkeen kun minä olen kaikki nämä kärsimykset läpikäynyt ja valmis alkamaan uuden käänteen elämässäni, niin nyt hän vasta alkaa herätä velvollisuksiinsa. Hän on sanonut Jimille toivovansa että minä tulisin kotiin ja että, jos minä menen naimisiin, niin olisi se sopivampaa, että minut naidaan kotona. Pelkään, että hänen hyvän tahtoinen esityksensä tulee liian myöhään. Missä oli hän, tämä minun luonnollinen suojelijani, silloin kun minut työnnettiin van kilaan tappelemaan neli- ja kaksijalkaisten rottien kanssa? Ojentiko hän silloin kätensä antaakseen minulle leivänpalasta edes, kun minä melkein näännyin nälkään?

Jestas! Ompa se sentään hyvä ettei kukaan lue tätä minun päiväkirjaani ja tuskimpa tästä kukaan mitään selvää saisi vaikka lukisikin. Jotkut voisivat luulla, että olen aivan hullu, ja kuitenkin minä koitan pysyä asiassa niin paljon kuin mahdollista, mutta minä kirjotan lakkolaisten elämästä sellaisena kuin minä sen jokapäivä näen ja siinä on niin monta asiaa ajateltavana, että toisinaan olen aivan ymmällä siitä mikä olisi kaikista tärkeintä.

Mutta tuskinpa nykyään tapahtuu mitään sellaista, joka ei olisi muistini kirjottamisen arvoista -- jonakin päivänä voi siitä olla hyötyä lapsilleni. Me tytöt olemme tienraivaajia naisten oikeuksien puolesta taistellussa, sillä nuo rikkaat naiset eivät tee mitään muuta kuin sen että pitävät suurta suuta, sillä aikaa kun me tytöt todellisesti ja käytännöllisesti näytämme miten oikeuksien puolesta taisteltava.

Minä pohdin Jimin kanssa sitä injunktioni kysymystä tänään. Hän oli aivan raivostuksissaan siitä, että näillä miehillä on valta ryöstää meiltä tyteiltä vapaus ja estää meidät puhumasta totta. "Älä huolehdi, Mary," koitti hän minua samalla lohduttaa. "Uusi laitur ei koskaan saa kannatusta muuta kuin pienellä vähemmistöltä; ne ovat nuo 'uneksijat,' jotka ovat meidät kohottaneet siihen valopiiriin, missä me nyt olemme. En välitä vaikka minuaikin sanotaan uneksijaksi ja nauravat ja ihaavat minun ihanteitani; sillä, Mary, hän joka viimeksi nauraa, hän saa nauraa makeimmin."

Jestas! jospa miehet ja naiset vaan tietäisivät kuinka suloista on istua ja keskustella rakastamansa miehen kanssa järjellisesti asioista ja harkita ja toivoa yhdessä. Todellakin, minä uskon, että ihmiset tietäisivät mitä se kaikki merkitsee, niin ei tässä maailmassa tapahtuisi puoliakaan niitä avioeroja mitä nyt tapahtuu ja voisi tapahtua, sillä köyhät ei-

vät hae avioeroja, syystä, että heillä ei ole rahaa, millä hakea.

Toden totta toivon, että tietäisiin kuinka me voisimme vapauttaa itsemme näistä sortajista ja verenimijöistä, jotka istuvat hartioilamme kuin liimatut. Luulisi heidän jo saaneen kyllänsä, koska kerran suurin osa tytöistä on jo voittanut lakossa ja pitäisi heidän mennä takaisin työhön, mutta se ei ole heidän kaltaistaan menettelyä. Minä luulen, että työnantajain tarkoituksena on saada yleisö siihen uskoon, että tytöt eivät ole voittaneet lakkoonsa. Siksi he julkasevat sellaisia uutisia, ettei ole enempää kuin viisi sataa tyttöä lakossa enään. Se on suuri valhe! He hyvin tietävät, että vielä on lakossa lähes kolme tuhatta. Lukieksa näitä sanomalehtiä moni voi päästä siihen luuloon, että ne ovat suosiolisia meille tytöille, mutta tosiasia on aivan päinvastainen, sillä kun yleisö lukee nämä uutiset, ettei ole enään kuin joku-nen sata lakossa, niin lakkaavat ne lähettämästä lakkoavustusta ja se tarkoittaa sitä, että meidät ajetaan nälkäruoskalla pakotta taipumaan.

(Jatk.)

Naisten toiminnasta

(Jatkua viidenneltä sivulta.)

tä heiltä ei mihinkään muuhun innostusta riitä. Ei suinkaan olisi yhtään alkajista, vaikka jo nuorena alkaisi ajatella jotain vakavampaa. Koetetaanpa kuitata vähän sitä tanssia ja toimia joukolla yhteisen asiamme eduksi.

Sis kaikki naiset ja miehet ensi kokoukseen yhtymään osastoon ja toimimaan sosialistipuolueessa.

Paikkakunnallemme saapuu kuuluisia puhujia. Ensiksi tulee Emil Seidel ja sitten George Kirkpatrick. Luennot alkavat 8 p. illalla. Sis kaikki kuulemaan ja oppimaan.

MANDI BLOMSTER.

FAYETTE CITY, PA.

Täällä on ollut kaunis talvi, vaikka rapainen, joka on suurena haittana näillä Pennsylvanian "kollikämpillä" asuville.

Uuden ajan merkki on sekin, että tällaiset toverit ja toverittaret ovat alkaneet ostaa ruokatarpeensa omasta työläisten puodista "Sammosta", joka sijaitsee Monessenissa, Pa. Vielä on joltakin jotka eivät ole ruvenneet kannattamaan omaa liikettä. Mutta kai hekin pian käsittävät, että se heille olisi edullisinta sekä yksilönä, että luokkana.

Kuolema vieraili kylällämme vieden äkillisen kuoleman kautta toverimme ja perheen isän Kalle Ahlbergin, joka kuoli 21 p. helmikuuta. Katkerasti suremaan häntä jäi vaimo ja neljä pientä lasta. Vainaja haudattiin Fayette Cityn hautausmaahan v. k. 23 p., johon tilaisuuteen oli saapunut pastori Joki Monessenista pitämään pienen puheen, jonka kai jokainen olemme pienellä ollessamme kuulleet kotimaassamme Suomessa. Ja sitten puhui toveri Ojala avoimen haudan partaalla vainajan muistolle sattuvin sanoin, jonka jälkeen kukin lähti kotiinsa vielä toveri Ojalan puheita muistellen.

Tervehdän ensikertalaisena Toverittaren suurin ja pienin lukijoita ja toivon yhä uusia tilauksia Toveritar-lehdelle, sillä se valvoo aina meidän naisten etuja.

ENSIKERTALAINEN.

MARTINS FERRY, OHIO.

Kun kerta olen valittu Toverittaren kirjeenvaihtajaksi, niin koetan täyttää tehtäväni aina silloin kun saan ajatuksiani niin paljon kokoon, että

voin niitä yleisön luettavaksi kirjoittaa. Mennään sitä täälläkin eteenpäin. Pienenä joukkona kun olemme, niin koetamme tehdä parhaamme sen yhteisen ja samalla jokaisen yksityisen olojen parantamiseksi. Martins Ferryn suomalaiset naiset olemmekin melkein kaikki perheen äitejä. Siksi meidän velvollisuutemme onkin taistella -- uhrata kaikki voimamme, voidaksemme kasvattaa lapsistamme se mahtava voima, joka kerran voi lopullisesti kukistaa nykyisen sortovallan. Ei ole siinä kylliksi, jos me lähestämme sosialistipuoluetta ja katselemme sivusta toisten toimintaa Meidän jokaisen pitää tehdä voitavamme sen eteen. Yksin emme kyllä suuria alkaen saa, vaan yhdessä toimien.

Siksipä tahtoisinkin muistuttaa uudelleen taasen mieliin sitä vanhaa asiaa, että muistakaa käydä s.s. osaston kokouksissa ja iltamissa aina silloin, kun ei teillä ole välttämätöntä estettä jäädä kotiin. Siellä aina jokin oppii. Jos jokin osaston toiminta ei mene miellyttävästi teidän mielestänne, niin yhtykää toimeen, esittäkää korjauksia siihen. Sis innolla yhteistoimintaan, jokainen Martins Ferryn suomalainen nainen ja mies. Lukekaa työtävän kirjallisuutta ja sanomalehtiä.

Erittäin kehottaisin teitä jokaista tilaamaan Toverittaren. Sen nimikin jo osoittaa sen olevan tosi toverittaren jokaiselle työläisnaiselle. Enkä luule että siitä miehillekään pahenusta olisi, vaikka tilaisivat Toverittaren ja seuraisivat sen opettavaisia kertomuksia.

Naiset kyllä emme ole olleet aivan toimeittomina puolestamme. Olemme taasen perustaneet ompeluseuran, johon olemme saaneet miehikin yhtymään, nimittäin antamaan kannatukseensa meidän pienille aikeillemme.

Töitä tehdään kiireellä, kun olemme päättäneet myyjäiset saada pidettäväksi toukokuun ajalla. Päivämäärästä ilmoitetaan lähempänä.

Ompeluseuran kokouksia olemme pitäneet useita. Viime ompeluseuran kokous oli K. Kiven asunnolla 23 p. helmikuuta. Siellä valittiin ompeluseuran johtajaksi Mrs. Mary Salo, joka ottaa vastaan ja tallettaa valmiit työt. Seuraava kokous päätettiin pitää 12 p. maalisk. Mrs. E. Johnsonin asunnolla.

Niin, ja ne suuret ompeluseuran hyväksi pidettävät iltamat ovat maaliskuun 11 p. Ohjelma on monipuolinen, joksikin kaikki naisilta: Puhe, runoja, kertomuksia ja lauluja. Näytöskappale "Kilpakosijat". Oviraha 25c. Muistakaaahan saapua joukolla. WIENO.

SAND COULEE, MONT.

Tervehdän Toverittaren laajaa lukijakuntaa täältä vuoren laaksosta, koska tuon ankan talven jälkeen kevät aurinkokin meitä tervehtää noin lämpimästi. Meidän naistenkin olisi aika virkistyä ja ruveta kaikkien yhdessä toimimaan, että voisimme edes joskuskaan toimia omiin voimoihin eikä niin veltoisti kuin se nykyään käy. Tällä en tarkoita kaikkia, sillä onhan täällä neljä naista, jotka ovat aina hommassa ja loppuuhun niiltäkin innostus kun aina vaan kaikki on heidän niskoillaan. Onhan meidän joukossa naisia paljonkin, jos vain kävisivät kokouksissa ja hommaisivat vointinsa mukaan.

Sis nyt kun tulee kevät ja kaunit ilmat, niin kaikki joukkoon ja ruvetaan hommaamaan oikein kilvassa. Ja niille tovereille, jotka eivät kuulu osastoon, haluan sanoa, että olisi aika astua riviin, sillä onhan nyt vaalivuosi ja nyt, jos koskaan, olisi aika valvoa etujaan.

S. s. osasto pitää kokouksensa joka toinen keskiviikko-iltana Kansantalolla kello puoli 8 illalla. Sis muistakaa, että ensi tilaisuudessa tallestelette sinne, ja annatte jäsenkirjulle työtä.

Helmikuun 20 p. piti ompeluseura ne markkina-illamat, joista mainitsin viime kirjeessäni, ja ne onnistuivat tavallisen hyvin.

Naisten päivää vietettiin 27 p. helmikuuta, eikä maaliskuulla, kuten ensin kerroin. Ohjelmaa oli hyvin vähän, en tiedä miksi. Näyteltiin näy-

töskappale "Pahassa pulassa". En mene arvostelemaan, sanon vain, että nähtiin se.

Huvitoimikunta päätti pitää isot tanssit maaliskuun 18 p. Silloin on varmasti hauskaa.

Läheisessä tulevaisuudessa tullaan näyttelemään kolminäytöksinen kappale "Turma", joka on Kaarle Halmeen kirjoittama. Muistakaa katsoa huvitoimikunnan ilmoituksia.

Tov. John ja Ida Neversille syntyi reipas poika helmik. 4 p.

JANETTA.

TACOMA, WASH.

Naisten päivä iltama on ollut ja mennyt. Tulos oli tyydyttävän hyvä meidän oloihin verraten. Sis kokouksen päätöksen mukaan tilataan 8 doll. edestä Toverittaria kuudeksi kuukaudeksi niille Tacoman suomalaisille jotka eivät vielä kuulu osastoon. -- Sis kuudelletoista perheelle se Toveritar nyt ensikerran menee tiedonsiementä kylvämään ja minä toivon, sen entisen kylvään tavoin, että nämä kuusitoista siementä eivät lankeaisi tienoheen eikä kivistöön, vaan siihen hyvään maahan ja tekisivät tuhatkertaisen hedelmän. Näiden uusien nimien joukossa on pyykinpesijöitä aina liikkeenpitäjiin asti, niin saapa sitten nähdä kenen luona se Toveritar pisimmän ajan viihtyy.

Avaa sinä hyvä Toveritar heidän silmänsä näkemään mitä heidän rauhaansa sopii, niin kyllä minä koitan uutiseeraajun kanssa heitä lähennellä taas kuuden kuukauden kuluttua.

Olisipa tätä keinoa sopnut mullakin paikkakunnilla koettaa, niin varmasti olisi päästy siihen kuuteen tuhanteen ja vielä joku satanen päälle. Ja mitä tuo sitten olisi. Ei ainakaan liian paljon vaadittu. Sehän on hävyttömän pieni määrä siihen verraten kuin meitä Suomen lapsia on siksi paljon tällä mantereella, niin pitäisihän meidän voida pitää yksi naisten lehti pystyssä ja silloin eivät ne kirjoitukset myöskään "hengäisi" siellä toimituksen koukuissa varttomassa vuoroaan, niin kuin tälli Selma nyt sanoo olevan. Ei muuta kuin toimeen ja Toveritar kaksi kertaa viikossa ilmestymään tal sitten muuten laajempi kokouksena ja oikein suurilla kirjaimilla, että sitä vanhatkin näkevät lukea.

Seattlin toverit kuuluvat tulevan tänne pitämään konserttia 12 p.

Ja sitten osaston toimesta on korjiltama 18 p. joista tulevasta varoista luovutetaan puolet piirikokouksen menojen peittämiseksi, joka kuuluu meiltä länsipiiriltä jääneen tekevästä. Sis me tacomalaiset pienelläkin sakkina koetamme tehdä vointimme yhteisen työn hyväksi.

Terve toistaiseksi.

OLGA.

KUN PEKALLE PIDETTIIN LAULAJAISET.

(Jatkua 7:ltä sivulta)

joitten konsertti yllätti heidät aivan odottamatta. Mutta silloin pelästyi Pekka niin, että hän väikeni heti ja tuijotti hämmästyneenä tulijoihin.

Mutta äiti ymmärsi heti laulajisten tarkoituksen ja sanoi:

—Näetkö, Pekka, he ovat tulleet näyttämään sinulle, kuinka rumaa kirkkuminen on.

Ja Pekka häpesi niin, että hän peitti kasvonsa ja painautui niin lähelle äitiään kuin mahdollista, ettei tuo kauhea meteli kuuluisi.

Joka kerran sen jälkeen kun Pekka yritti huutaa, ei äidin tarvinnut muuta kuin sanoa: laitaanko Mopen taasen hommaamaan laulajaisia sinulle? niin Pekka oli hiljaa.

Tanskan kielestä suomensi
M. O.

MAYNARD, MASS.

Maynardin suomalaisen sosialistiosaston ihanneliton kirjeenvaihtajana tervehdän Toverittaren lukijoita.